

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 3 listopada 2011 r.

DOLiS/DEC-921/11/52849,52852

dot. [...]

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie skargi Pana P. Z. na niezgodne z prawem przetwarzanie jego danych osobowych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w B.,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana P. Z. – dalej: Skarżący, na niezgodne z prawem przetwarzanie jego danych osobowych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. (dalej – Naczelnik US w B.). Skarżący podniósł, że jako wykonujący zawód w spółce doradztwa podatkowego otrzymał od Naczelnika US w B. przesyłkę zaadresowaną na jego adres zamieszkania, która dotyczyła sprawy podatnika reprezentowanego przez Skarżącego. Skarżący zaznaczył, iż we wskazanej sprawie nie jest prowadzone postępowanie podatkowe, którego jest stroną, a Naczelnik US w B. nie miał możliwości pozyskać danych osobowych Skarżącego w zakresie jego adresu zamieszkania w inny sposób niż od naczelników Pierwszego i Drugiego Urzędu Skarbowego w K. albo z Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników (dalej – system SeRCe). Skarżący wniósł o zaniechanie naruszeń w przetwarzaniu jego danych osobowych w przyszłości oraz usunięcie jego danych osobowych z akt czynności sprawdzających.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (dalej – GIODO) ustalił, co następuje.

1. Skarżący – jako doradca podatkowy wykonujący zawód w B. Sp. z o.o., był pełnomocnikiem strony w postępowaniu podatkowym prowadzonym przez Naczelnika US w B. na podstawie pełnomocnictwa z dnia [...] lutego 2009 r., upoważniającego Skarżącego do reprezentowania jego mocodawcy w zakresie dotyczącym wywiązywania się z obowiązków (zobowiązań) podatkowych i korzystania z praw przysługujących mocodawcy jako podatnikom (płatnikom) w tym także do składania i podpisywania pism, wniosków, deklaracji itp. oraz zastępowania mocodawcy w czynnościach z udziałem organów podatkowych, organów kontroli i innych wykonujących podobne funkcje (dalej – pełnomocnictwo),
2. Naczelnik US w B. w ramach czynności sprawdzających zebrał dane osobowe Skarżącego w zakresie imienia i nazwiska, adresu do korespondencji, numeru wpisu doradcy podatkowego (dane te zostały pozyskane bezpośrednio z pełnomocnictwa), numeru PESEL oraz wynikającej z niego daty urodzenia (pozyskane z załączonego do pełnomocnictwa wydruku z Systemu Informacji Prawnej LEX dotyczącego wpisu do KRS), Numeru Identyfikacji Podatkowej oraz adresu miejsca zamieszkania (pozyskane z systemu SeRCe) w celu prawidłowej identyfikacji Skarżącego w sprawach podatkowych prowadzonych wobec jego mocodawcy przez Urząd Skarbowy w B.
3. W dniu [...] sierpnia 2010 r. Naczelnik US w B. otrzymał wniosek Skarżącego z dnia [...] sierpnia 2010 r. o udzielenie mu na piśmie informacji dotyczących przetwarzania jego danych osobowych, w treści którego Skarżący zawarł swój adres zamieszkania oraz adres do doręczeń.
4. Skarżący otrzymał od Naczelnika US w B. pismo z dnia [...] lutego 2011 r. zaadresowane na jego adres zamieszkania, dotyczące sprawy podatnika reprezentowanego przez Skarżącego, w której nie jest prowadzone postępowanie podatkowe z udziałem Skarżącego jako strony postępowania.

W tym stanie faktycznym, po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego, GIODO zważył, co następuje.

Na wstępie niniejszych rozważań należy wskazać że w przedmiotowej sprawie analizy wymaga nie tylko kwestia pozyskania danych osobowych Skarżącego w zakresie jego adresu zamieszkania, lecz także kwestia późniejszego ich wykorzystania w celu doręczenia przesyłki. Punktem wyjścia zatem, mającym zarazem zasadnicze znaczenie dla oceny zgodności przetwarzania danych osobowych Skarżącego przez Naczelnika US w B. z przepisami o ochronie danych osobowych, jest ustalenie, która z materialnych przesłanek zawartych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) – dalej: ustawa, leżała u podstaw przetwarzania wskazanych danych.

Odnosząc się do zarzutu Skarżącego dotyczącego przetwarzania jego danych osobowych w zakresie prywatnego adresu zamieszkania przez Naczelnika US w B. wskazać należy, iż

przesądającym z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest fakt, że kwestionowane przez Skarżącego działania ww. podmiotu w zakresie przetwarzania jego danych osobowych podjęte zostały w ramach prowadzonego przez ww. organ postępowania podatkowego, w którym Skarżący uczestniczył w charakterze pełnomocnika strony i pozyskane w jego rezultacie informacje na temat Skarżącego utrwalone są w aktach przedmiotowego postępowania.

Należy bowiem wskazać, iż Naczelnik US w B.– jako organ podatkowy pierwszej instancji zgodnie z art. 13 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 Nr 8, poz. 60 z późn. zm. – dalej: u.o.p., prowadzi postępowanie podatkowe w trybie i na zasadach określonych przepisami u.o.p. U.o.p. w art. 1 pkt 3 normuje w szczególności postępowanie podatkowe, kontrolę podatkową i czynności sprawdzające. Te ostatnie natomiast są dokonywane przez naczelnika urzędu skarbowego na podstawie art. 272 u.o.p. Kwestie dotyczące doręczania pism w postępowaniu podatkowym, mające zasadnicze znaczenie dla analizowanej sprawy, uregulowane zostały natomiast przepisami Rozdziału 5 („Doręczenia”) Działu IV („Postępowanie podatkowe”) u.o.p., zaś równie istotne kwestie reprezentacji strony tego rodzaju postępowania - w art. 136 i nast. u.o.p.. Przepisy u.o.p. zezwalają stronie postępowania podatkowego na korzystanie w tym postępowaniu z zastępstwa pełnomocnika, o ile charakter czynności nie wymaga osobistego działania strony (art. 136) oraz ustanawiają regułę, zgodnie z którą, w sytuacji, gdy strona ustanowiła pełnomocnika, to jemu doręcza się pisma (art. 145 § 2). W myśl art. 137 § 1 u.o.p., pełnomocnikiem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 213 z późn. zm.), w postępowaniu przed organami administracji publicznej w sprawach obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami pełnomocnikiem podatnika, płatnika, inkasenta oraz osób, o których mowa w art. 2 ust. 1a, może być również doradca podatkowy. Zgodnie z art. 148 § 1 u.o.p., pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy. Pisma mogą być również doręczane: 1) w siedzibie organu podatkowego; 2) w miejscu pracy adresata - osobie upoważnionej przez pracodawcę do odbioru korespondencji (art. 148 § 2 u.o.p.). W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w § 1 i 2, a także w innych uzasadnionych przypadkach pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie (art. 148 § 3 u.o.p.). Z powyższego wynika, że Naczelnik US w B. przesyłając pismo na adres zamieszkania Skarżącego działał na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

Z kolei tryb i zasady gromadzenia przez organy podatkowe informacji istotnych z punktu widzenia przebiegu postępowania podatkowego i sposobu rozstrzygnięcia sprawy rozpoznawanej w tym postępowaniu uregulowane zostały w szczególności w Rozdziale 11 („Dowody”) Działu IV Ordynacji podatkowej (tj. art. 180 i nast.), a także w art. 122 i 125 u.o.p.. W toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym (art. 122 u.o.p.). Przepisy u.o.p. nakładają zarazem na organy prowadzące postępowanie podatkowe obowiązek działania w sprawie w sposób wnikliwy i szybki, przy wykorzystaniu możliwie najprostszycy środków prowadzących do jej załatwienia (art. 125 § 1), a także obowiązek dopuszczenia jako dowodu

wszystkiego, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem (art. 180 § 1). Prawidłowość prowadzenia postępowania podatkowego, w tym legalność i zasadność pozyskania określonych informacji dla potrzeb tego postępowania, podlega weryfikacji w trybie i na zasadach określonych w przepisach normujących to postępowanie. Postępowanie podatkowe jest dwuinstancyjne (art. 127 u.o.p.). Od decyzji organu podatkowego wydanej w pierwszej instancji służy stronie odwołanie, rozpatrywane co do zasady przez organ wyższego stopnia (art. 220 § 1 i 2 u.o.p.). Przepisy przedmiotowej ustawy przewidują również – w Rozdziale 17 i nast. - nadzwyczajne tryby weryfikacji ostatecznych rozstrzygnięć organów podatkowych.

Jednocześnie należy wskazać, iż ze złożonych przez Naczelnika US w B. wyjaśnień wynika, że dane osobowe Skarżącego zostały pozyskane, cyt.: „(...) w celu prawidłowej i pełnej rejestracji pełnomocnika w zbiorze danych tut. Urzędu, od której zależy poprawność identyfikacji podmiotu oraz zgodność zbioru tut. Urzędu z systemem centralnym SeRCe (...) Pozyskanie i zaewidencjonowanie w systemie adresu zamieszkania miało również związek z zapewnieniem kompletności bazy danych, która jest wykorzystywana również do celów korespondencji ze stronami i ich pełnomocnikami (...)”. W tym miejscu należy jednocześnie wskazać, iż dane osobowe Skarżącego w zakresie adresu zamieszkania zostały także pozyskane przez Naczelnika US w B. z adresowanego do niego pisma Skarżącego z dnia [...] sierpnia 2010 r., a więc bezpośrednio od osoby, której dane te dotyczą. Naczelnik US w B. był zatem w ich posiadaniu od dnia otrzymania wskazanego wyżej pisma Skarżącego, czyli od [...] sierpnia 2010 r. Z powyższego wynika, że działania Naczelnika US w B. w zakresie pozyskania danych osobowych Skarżącego znajdują umocowanie w treści wskazanych wyżej przepisów u.o.p. Ustawowe obowiązki bowiem obligują organy podatkowe w szczególności do szybkiego, a zarazem wnikliwego działania, które ma zmierzać przy wykorzystaniu możliwie najprostszymi środkami do zakończenia postępowania podatkowego. Pozyskanie danych osobowych Skarżącego w zakresie jego adresu zamieszkania miało na celu wypełnienie dyspozycji przepisów prawa dotyczących doręczeń.

W świetle ww. regulacji, zebranego materiału dowodowego oraz wobec ustawowo wyznaczonego zakresu kompetencji GODO wskazać należy, że dokonywana przez organ ochrony danych ocena okoliczności kwestionowanego wykorzystania przez Naczelnika US w B. informacji na temat Skarżącego ograniczyć się musi do stwierdzenia, że wskazany organ podatkowy jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych Skarżącego – jako pełnomocnika strony prowadzonego postępowania podatkowego, w toku tego postępowania i na jego potrzeby.

Proces przetwarzania ww. danych jest realizowany na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy – jest bowiem niezbędny dla zrealizowania praw i obowiązków organu podatkowego w zakresie prowadzonego przez ten organ postępowania podatkowego. Kwestia legalności pozyskania i wykorzystania przez Naczelnika US w B. w prowadzonym postępowaniu podatkowym określonej, konkretnej informacji o Skarżącym, w oczywisty sposób determinująca ocenę prawidłowości dalszych działań podejmowanych przez ww. podmiot na podstawie tak pozyskanych informacji – w szczególności prawidłowości doręczania korespondencji w rozpoznawanej sprawie podatkowej, nie podlega ocenie organu ochrony danych osobowych, a tylko i wyłącznie właściwych organów podatkowych wyższego stopnia oraz sądów administracyjnych.

Podkreślenia wymaga bowiem, że postępowanie prowadzone przez GIODO ukierunkowane jest na wydanie decyzji administracyjnej na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy. Stosownie do brzmienia powołanego przepisu, w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych GIODO z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności: usunięcie uchybień (pkt 1), uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych (pkt 2), zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe (pkt 3), wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego (pkt 4), zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom (pkt 5), usunięcie danych osobowych (pkt 6). Strona może domagać się od GIODO, w administracyjnych formach postępowania, wyłącznie podjęcia działań określonych w ww. przepisie. W niniejszej sprawie GIODO nie byłby władny wydać w stosunku do Naczelnika US w B. jakiegokolwiek nakazu odpowiadającego dyspozycji powołanego art. 18 ust. 1 ustawy. W szczególności GIODO nie mógłby nakazać ww. podmiotom zaprzestania przetwarzania kwestionowanych danych osobowych Skarżącego, czy usunięcia tych danych z prowadzonego zbioru. Nakaz taki oznaczałby bowiem ingerencję w materiał dowodowy postępowania podatkowego – natomiast taką kontrolę sprawują wyłącznie powołane do tego organy, w trybie i na zasadach określonych przepisami normującymi to postępowanie, jak również postępowanie sądownoadministracyjne. Nadmienić warto, że Naczelny Sąd Administracyjny, w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 marca 2001 r. (sygn. akt II SA 401/00) podkreślił, iż cyt.: „(...) Generalny Inspektor (...) nie jest organem kontrolującym ani nadzorującym prawidłowość stosowania prawa materialnego i procesowego w sprawach należących do właściwości innych organów, służb czy sądów, których orzeczenia podlegają ocenom w toku instancji, czy w inny sposób określony odpowiednimi procedurami (...)”.

Ponadto, GIODO nie jest władny wydać w niniejszej sprawie nakazu dotyczącego ewentualnego nieuprawnionego przetwarzania danych Skarżącego w przyszłości. Podkreślić bowiem należy, że decyzja administracyjna organu jest zawsze aktem o charakterze konkretnym i indywidualnym – dotyczącym ściśle określonego, ustalonego i aktualnego w chwili orzekania stanu faktycznego, wydanym w oparciu o przepisy prawa obowiązujące w chwili jej wydania. GIODO nie jest uprawniony do wydania rozstrzygnięcia co do przyszłych, możliwych, czysto hipotetycznych sytuacji. Bezzasadne byłoby założenie, że kwestionowana przez Skarżącego sytuacja powtórzy się, a jeśli nawet, że okoliczności faktyczne sprawy bądź przepisy prawa, w świetle których powinna być oceniana, nie ulegną do tego czasu zmianie.

Konkludując, kwestionowane przez Skarżącego przetwarzanie jego adresu zamieszkania, jako oparte na przepisie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy jest zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Jednocześnie wskazać należy, że GIODO nie jest władny wydać w stosunku do Naczelnika US w B. jakiegokolwiek nakazu odpowiadającego dyspozycji powołanego art. 18 ust. 1 ustawy. Nakaz taki oznaczałby bowiem ingerencję w materiał dowodowy postępowania podatkowego – natomiast taką kontrolę sprawują wyłącznie powołane do tego organy.

W tym stanie faktycznym i prawnym GIODO rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy w zw. z art. 127 Kpa, stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do GIODO wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).